

daher त्रिविष्टय n. so v. a. त्रिदण्ड MBh. 12, 553. 567. 11898. त्रिविष्टयक n. dass. Pat. in MAHABH. lith. Ausg. 1, 48, a. 2, 314, a. 3, 79, a. — b) steif, starr: चरण MBh. 7, 731. गगत्र HARIV. 10475. विष्टयात् Suca. 1, 254, 10. — c) angehalten, zurückgehalten, gehemmt: eine Person MBh. 13, 2312. Wagen R. 7, 16, 4. शीतवाताविष्टयाग्रि Suca. 1, 20, 8. विगुणानिलविष्टयं निद्रूपम् 2, 219, 16. — d) gestemmt, gestützt: तान्समालिङ्ग बाहुभ्यां विष्टया: केचिदुत्थिता: R. 7, 28, 40. मध्यमाङ्गुल्याङ्गुष्ठविष्टयया Suca. 1, 27, 6. — e) vollgestopft PANĀY. Br. 12, 4, 20. — f) stockend, im Magen unverdaut liegen geblieben Suca. 2, 518, 3. ÇĀṆḌ. SĀṆH. 1, 7, 6. विष्टयाङ्गीर्णा n. eine Art von Indigestion, Stockung, Verstopfung WISE 328. — caus. 1) वि स्तमापति feststellen RV. 6, 17, 7. — 2) विष्टम्पति, aor. व्यतस्तम्भत् P. 8, 3, 116. Vop. 8, 45, 18, 1. a) anhalten, zum Stehen bringen, aufhalten, abhalten MBh. 3, 10314. 7, 1867. 5906 (med.). 12, 5828. 11059. 13, 7214 (med.). R. 7, 16, 3. BHATT. 9, 89. आक्लि स्विप्रसवो ममापचरितैर्विष्टम्भितो वीरुधाम् gehemmt ÇĀṆ. 106. — b) durch und durch erfüllen: (शरवर्षः) विष्टम्भिता दिशः सर्वा: HARIV. 9710. — c) durch Verstopfung bewirken: विष्टम्भयोः ऽलसकं द्यावपतो विषूचिकाम् Verz. d. Oxf. H. 304, a, 22. — Vgl. विष्टब्धि fgg.

— अनुवि s. अनुविष्टम्भ.

— सम् 1) befestigen KAUC. 24. fgg. 76. in übertr. Bed. kräftigen, aufrichten, ermuntern MBh. 4, 2107. KĀM. NĪTIS. 8, 45. भीतं बलम् RĀGA-TAR. 6, 245. संस्तम्भ्यात्मानमात्मना BHAG. 3, 43. MBh. 3, 12153 (संस्तब्धा Anā. 8, 23). R. 2, 22, 25. BHĀG. P. 4, 18, 1. MBh. 3, 17306. KATHĀS. 38, 96. R. GORR. 2, 11, 12. सिक्म् (so v. a. आत्मानम्) NRS. TĀP. Up. in Ind. St. 9, 144. मनः MBh. 8, 84. BHĀG. P. 4, 7, 12. धृत्या संस्तम्भ्य वाग्बलम् R. GORR. 2, 66, 10. med. संस्तम्भस्व so v. a. वीरुधस्व sei fest Nir. 9, 12. संस्तम्भ्य sich fassend, — zusammennehmend MBh. 9, 3245. 13, 34. R. 2, 14, 13. — 2) fest machen so v. a. erstarren machen: संस्तम्भायः MBh. 1, 554. 9, 1717. — 3) anhalten, hemmen, festbannen KATHĀS. 20, 173. PANĀT. 190, 15. durch Zaubermittel KATHĀS. 44, 59. 45, 70. 46, 200. 48, 128. unterdrücken: शोकं धैर्येण R. 2, 63, 47. कृच्छ्रेण प्रुचः (Thänen) BHĀG. P. 4, 15, 3. — partic. संस्तब्ध starr, unbeweglich HARIV. 4637. — — caus. 1) kräftigen, stärken, ermuntern MBh. 1, 6477 (संस्तम्भयित्वा). मनः 15, 998. संस्तम्भ्यात्मानमात्मना R. GORR. 2, 53, 38. 81, 31. 6, 72, 26. KĀM. NĪTIS. 13, 38. BHĀG. P. 12, 6, 19. संस्तम्भयत (संस्तम्भयत ed. Calc.) fasset Muth MBh. 7, 1961. — 2) fest —, starr machen: संस्तम्भ्याम्: RĀGA-TAR. 1, 111. तस्य संस्तम्भिता ज्ञापः समुद्रमभियास्यतः (so ed. Bomb.) MBh. 7, 2402. — 3) anhalten, hemmen, festbannen: संस्तम्भितभुज MBh. 7, 9578. संस्तम्भितो ऽभूद्य देवराजस्तेनेतितः स्थाणुरिवावतस्थे 1, 7291. 3, 10313. 6, 5549. 14, 268. HARIV. 2515. तस्य वाक्यम् 4449. hemmen, unterdrücken: शोकम् R. GORR. 2, 114, 24. KUMĀRAS. 3, 34. वृत्तिमिन्द्रियाणाम् 78. नयनज्ञं वारि Spr. (II) 2488. प्रसवं वीरुधाम् ÇĀṆ. 106, v. 1. — Vgl. संस्तम्भ fgg.

— अभिसम् festmachen KAUC. 53. kräftigen, aufrichten: मनसः कर्मचेष्टाभिरभिसंस्तम्भ्य वाग्बलम् R. 2, 64, 11.

— परिसम् kräftigen, stärken, ermuntern: परिसंस्तम्भ्य मानसम् MĀK. P. 23, 11.

— प्रतिसम् caus. dass.: प्रतिसंस्तम्भ्यात्मानं मा च शोके मनः कथा: R. GORR. 2, 19, 21.

स्तम् m. Ziegenbock H. 1275. HALJ. 2, 122. ÇANDAM. im ÇKDr. — Vgl. स्तुम्, तुम्.

स्तम्भ्य, partic. act. und med. sich stemmend, — spreizend, nicht vom Platz gehend RV. 3, 7, 4. अयः स्तम्भ्यमानं आशपत् 8, 6, 16. नि पृत्प्यासु स्तम्भ्यन्सीदत् 10, 46, 6.

स्तम्, स्तमति (अवेक्ताव्ये, अवैकल्ये, वैक्ताव्ये) DHĀTUP. 19, 83. — Vgl. 1. सम्.

स्तम्बं (vgl. स्तबक, स्तिभि) UṆDIS. 4, 96. m. SIDDH. K. 230, a, 3. 1) Busch, Büschel, namentlich Gras; Schopf AK. 2, 4, 4, 9. 2, 9, 21. 3, 4, 10, 133. 23, 144. H. 1120. 1182. H. an. 2, 306. MED. b. 8. AV. 8, 6, 14. TBa. 3, 2, 3, 4. 3, 3, 4. KĀTJ. Çr. 17, 4, 1. 22, 3, 4. KAUC. 29. 31. 86. शाखा MAITREJUP. 4, 3. स्तम्बस्तोपमिव क्रुदात् (कृते) BHĀG. P. 4, 22, 30. R. 5, 21, 17. दर्भं TS. 5, 6, 4, 1. TBa. 2, 7, 47, 3. AIT. Br. 5, 23. ÇAT. Br. 7, 2, 3, 1. ĀÇV. Çr. 3, 14, 16. वीरुणं MBh. 1, 1816. 1818. 1835. R. 2, 80, 8 (87, 10 GORR.). इषीका HARIV. 1350. मुस्ता RAGH. 15, 19. वेणुं BHĀG. P. 14, 1, 4. आतफलप्रसूतिः स्तम्बेन नीवार इवावशिष्टः RAGH. 5, 15. कर्काशंशितफला स्तम्बशेषेव शालिभूः RĀGA-TAR. 4, 295. ब्रह्मादिस्तम्बपर्यन्तम् Alles was zwischen Brahman und dem Grase liegt MBh. 13, 1090. SĀṆHJAK. 54. ÇĀṆ. zu BṚH. ĀR. Up. S. 156 (स्तम्भ fehlerhaft). BHĀG. P. 12, 6, 67. SARVADARÇANAS. 60, 8. आब्रह्मस्तम्बपर्यन्तम् PANĀT. 2, 1, 21. आब्रह्मस्तम्बादीनाम् BHĀG. P. 5, 14, 29. Bildlich: कुलं MBh. 1, 1886. ब्रह्मं MAHĀVĪRAK. 51, 4. 86, 21. — 2) der Pfosten, an den ein Elephant gebunden wird, H. an. — 3) Berg ÇABDĀTHAK. bei WILSON. — 4) N. pr. verschiedener Männer HARIV. 417. 9194. 14150. VP. 2te Aufl. 3, 4 (v. 1. für स्तम्भ). MĀK. P. 67, 4. — n. nach ÇABDĀTHAK. bei WILSON a post, a pillar in general; stupidity, insensibility; vgl. स्तम्भ. fehlerhaft für स्तम्भ ÇRUT. 44. — Vgl. कुशं (auch ĀÇV. GṆH. 1, 22, 21. genauer Kuça-Büschel), राजं, वनं, शरं.

स्तम्बक m. = स्तम्ब 1): वीरुणं MBh. 1, 1035. 1819.

स्तम्बकारि P. 3, 2, 24. m. Reis oder Getraide überh. (Büschel bildend) Vop. 26, 48. AK. 2, 9, 21. H. 1168. HALJ. 2, 424. ÇANDAR. im ÇKDr.

स्तम्बकारिता (von स्तम्बकारि) f. das Bilden von Büscheln: न शालेः स्तम्बकारिता वतुर्गुणमपेततै Spr. (II) 2300.

स्तम्बकित्तं adj. von स्तम्बक v. 1. für स्तम्बकित gaṇa तारकादि zu P. 5, 2, 36.

स्तम्बघर्नं m. ein Werkzeug zum Hauen des Grasses u. s. w. P. 3, 3, 83 (vgl. 6, 2, 144). AK. 3, 3, 35.

स्तम्बघात m. das Hauen von Gras u. s. w. P. 3, 3, 83. Schol.

स्तम्बघ्नं m. = स्तम्बघन P. 3, 3, 83 (vgl. 6, 2, 144). AK. 3, 3, 35.

स्तम्बर्जं adj. etwa schopfig, buschig AV. 8, 6, 5.

स्तम्बपुत्र f. N. pr. = तामलिस्त H. 979.

स्तम्बमित्र m. N. pr. eines Sohnes der Garitā MBh. 1, 8373. 8407. — Vgl. स्तम्भमित्र.

स्तम्बयर्जुम् n. eigentlich Spruch über den Grasbusch (beim Wegschleudern कृणु desselben), daher auch der Büschel und die Handlung selbst TBa. Comm. 2, 730, 20. TS. 1, 6, 9, 4. 2, 6, 4, 1. ÇAT. Br. 2, 6,